

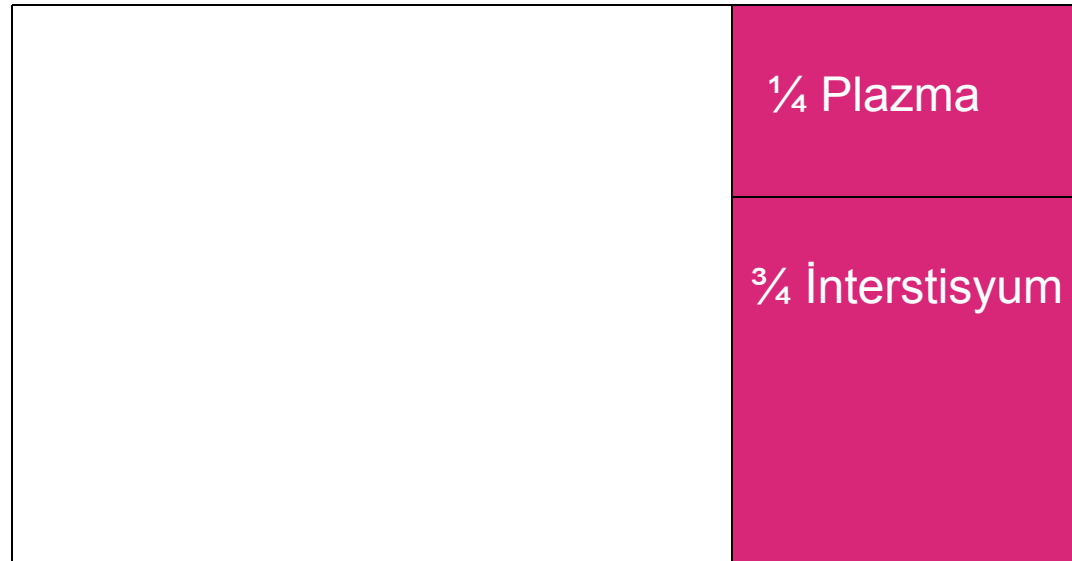
DİÜRETİKLER ***ve*** ***BÖBREK***

Dr Savaş Öztürk
Haseki EAH
Nefroloji Kliniği

Tuz & Su Dengesi

Ödeme ne neden olur?

1) İnterstisyel sıvının artımı ödeme sebep olur

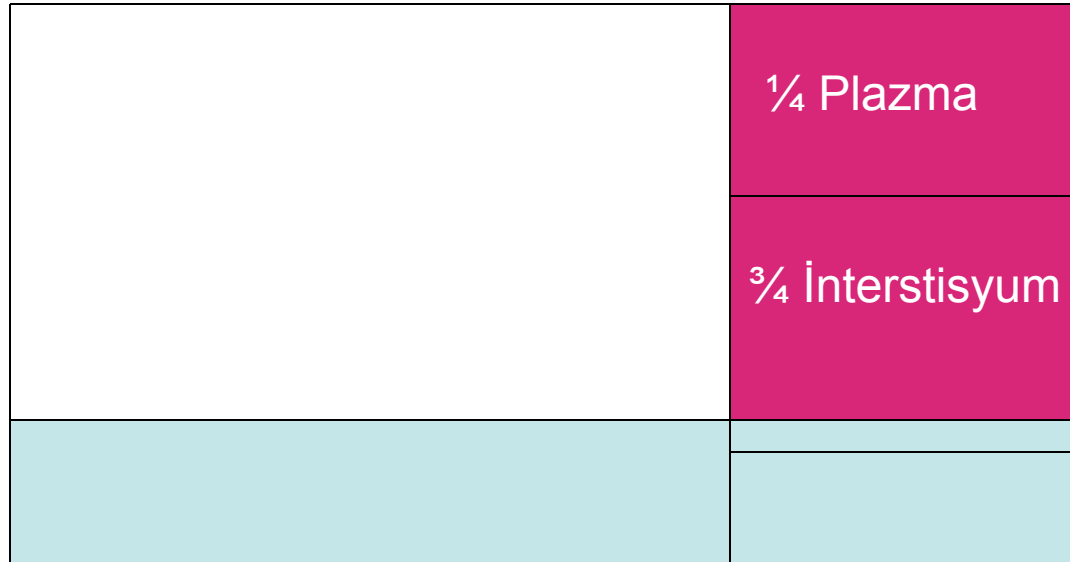
$\frac{2}{3}$ ISS

$\frac{1}{3}$ ESS

Tuz & Su Dengesi

Ödeme ne neden olur?

1) İnterstisyel sıvının artımı ödeme sebep olur

2/3 ISS

1/3 ESS

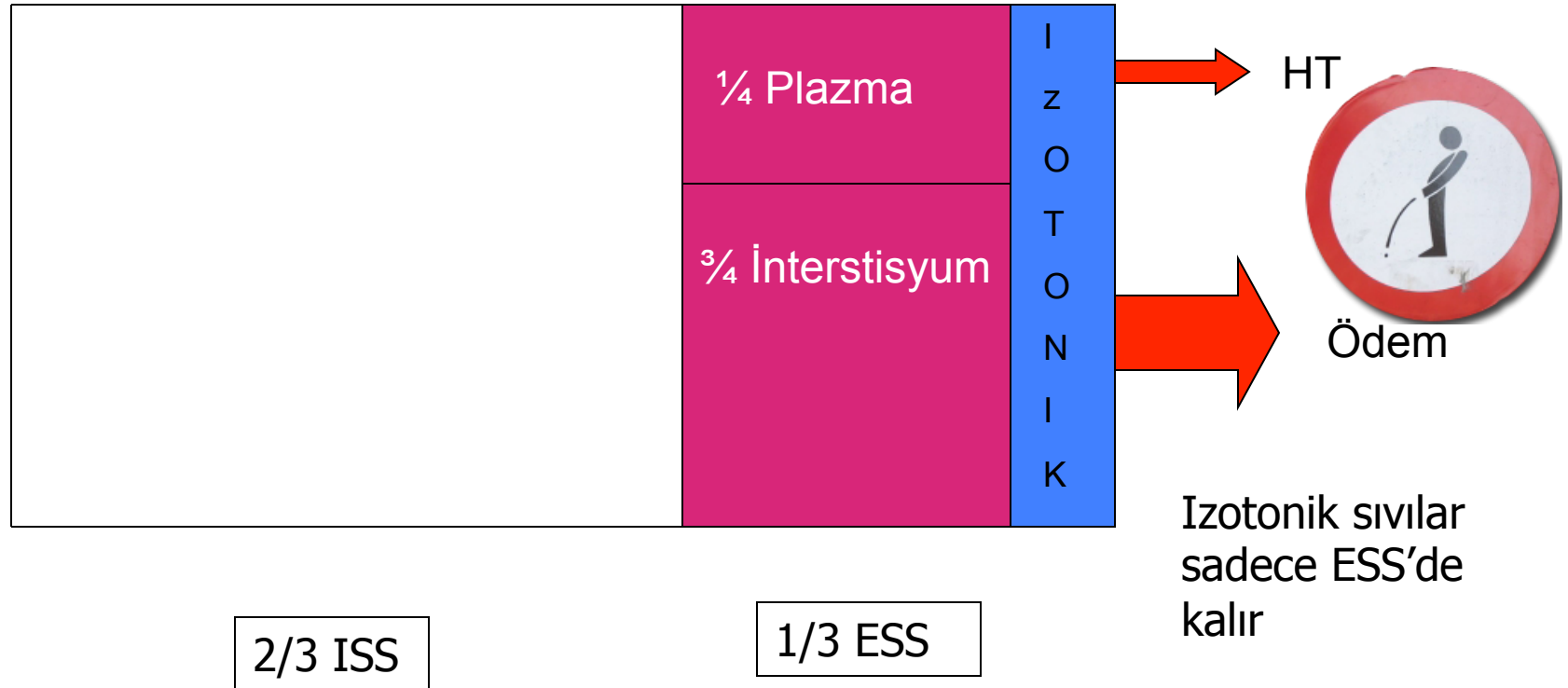
Sisteme su eklendiğinde 2/3'ü İSS, 1/3'ü ESS'ye dağılır

Tuz & Su Dengesi

Ödeme ne neden olur?

1) İnterstisyel sıvının artımı ödeme sebep olur

Tuz & Su Dengesi

Ödeme ne neden olur?

- 1) İnterstisyel sıvının artımı ödeme sebep olur
- 2) Kapiller hemodinamide sıvının damar dışına çıkmasına neden olan değişiklikler ödeme sebep olur

Tuz & Su Dengesi

Ödeme ne neden olur?

Sonuçta böbrek tarafından su ve tuz tutulumu olur

Tuz & Su Dengesi

Ödem nerelerde saptanabilir?

Tuz & Su Dengesi

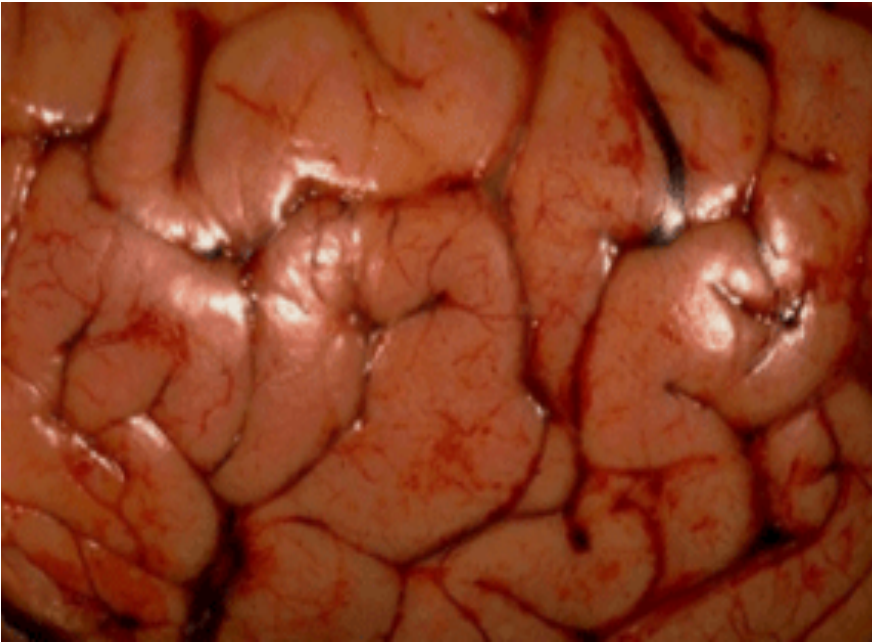
Pulmoner Ödem

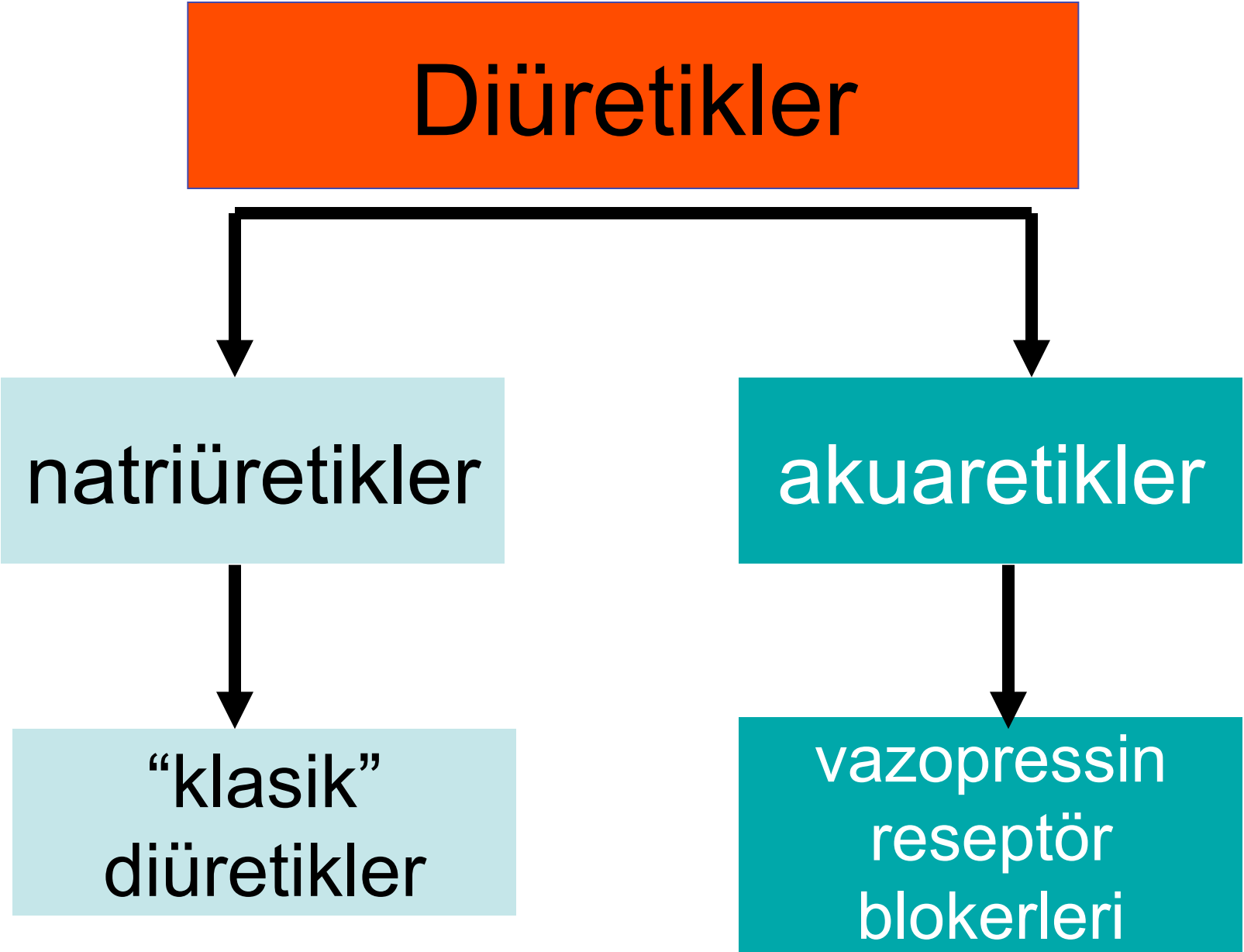

Tuz & Su Dengesi

Serebral Ödem

Diüretikler


```
graph TD; A[Diüretikler] --> B[natriüretikler]; A --> C[akuaretikler]; B --> D["“klasik” diüretikler"]; C --> E[vazopressin reseptör blokerleri];
```

The diagram is a hierarchical flowchart. At the top is an orange box labeled 'Diüretikler'. Two arrows point down from this box to two separate boxes: a light blue box labeled 'natriüretikler' on the left and a teal box labeled 'akuaretikler' on the right. From the 'natriüretikler' box, an arrow points down to another light blue box labeled '“klasik” diüretikler'. From the 'akuaretikler' box, an arrow points down to a teal box labeled 'vazopressin reseptör blokerleri'.

natriüretikler

“klasik”
diüretikler

akuaretikler

vazopressin
reseptör
blokerleri

Diüretik Kullanımı

Temel Prensipler

- Etki ettikleri tübül bölgesine göre sınıflandırılırlar
- Tübül lümenindeki ozmotik basıncı artırarak su atılımını artırır
- Temel olarak ekstrasellüler volümü azaltırlar
- Çok sayıda ve hayati olabilen yan etkileri vardır
- Hekimin renal fizyolojiyi iyi bilmesi gerekir
- Diyetteki sodyum kısıtlaması yeterli gelmediğinde kullanılmalıdır

Diüretik Kullanımı

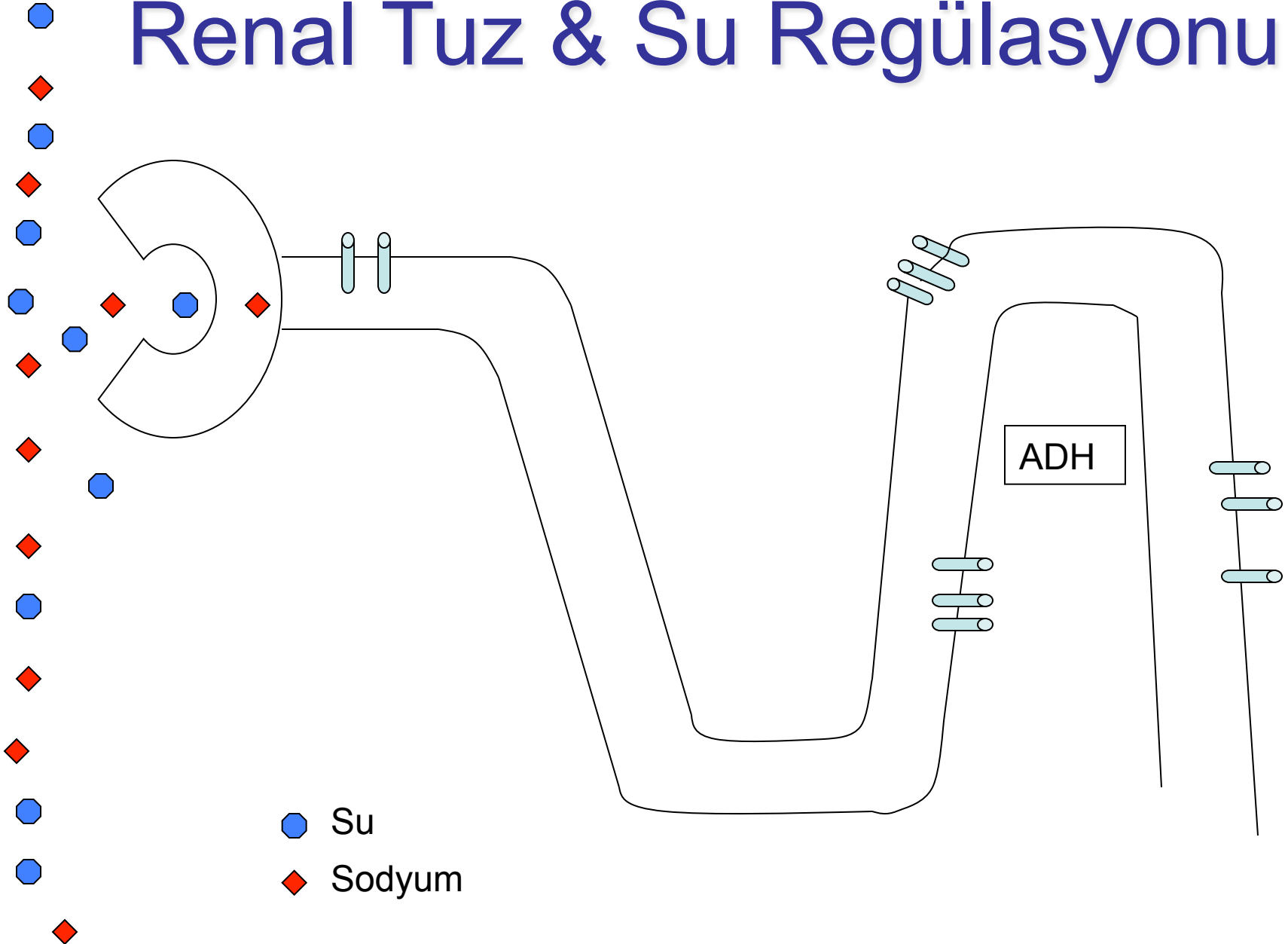
Temel Prensipler

- Optimal etkiyi gösterebilmeleri için...
  - Yeterince iyi emilmeli ve kana geçmelidirler
  - Kanda efektif olarak dolaşabilmelidirler
  - Renal tübüler lümene iyi geçebilmeleri gerekir
  - Hedef moleküle ulaşabilmeleri gereklidir

- *Hasta kompliyansının iyi olmaması*
- *Yaygın ödem*
- *Serum albümin düşüklüğü*
- *Renal yetersizlik*

Renal Tuz & Su Regölasyonu

Ozmotik diüretikler

Mannitol (jenerik)

Üre (jenerik)

Tiyazid ve benzeri diüretikler

Bendroflumetiazit (Naturetin)

Benzthiazit (Exna)

Hidroflumetiazit (Diucardin)

Hidroklorotiazit (kombinasyon preparatlarında örn.
Aldactazide)

İndapamid (Fludex)

Kinetazon (Hydromox)

Klorotiazit (Diuril)

Klortalidon (Akuadon)

Metiklotiazit (Enduron)

Metolazon (Mykrox)

Politiazit (Renese)

Triklormetiazit (Naqua)

Loop diüretikler

Bumetanid (Bumid)

Etakrinik asit (Edecrin)

Furosemid (Lasix)

Torsemid (Demadex)

Karbonik anhidraz inh.

Asetazolamid (Diazomid)

Brinzolamid (Azopt)

Diklorfenamid (Daranide)

Dorzolamid (Trusopt)

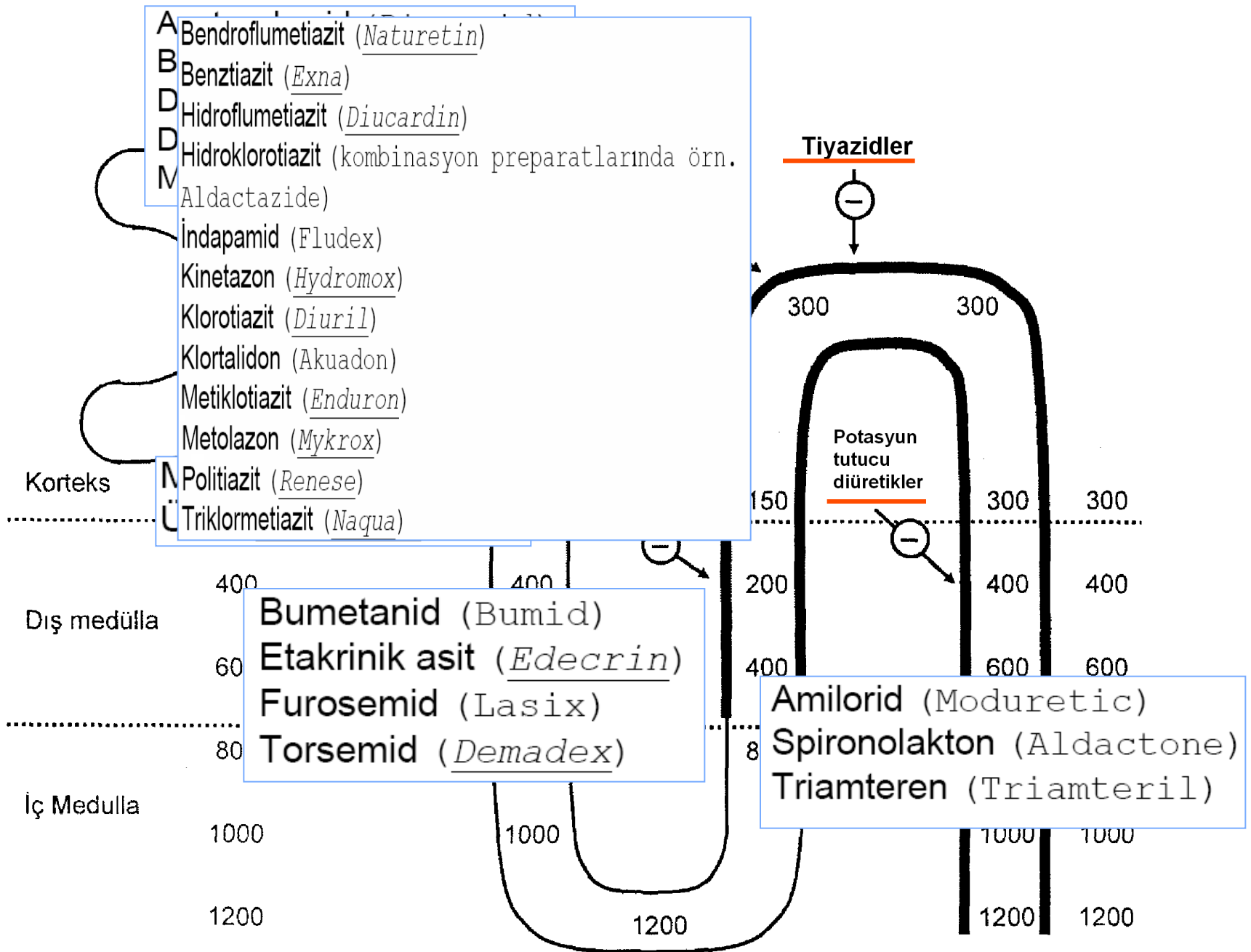
Metazolamid (Neptazane)

Potasyum koruyucu diüretikler

Amilorid (Moduretic)

Spironolakton (Aldactone)

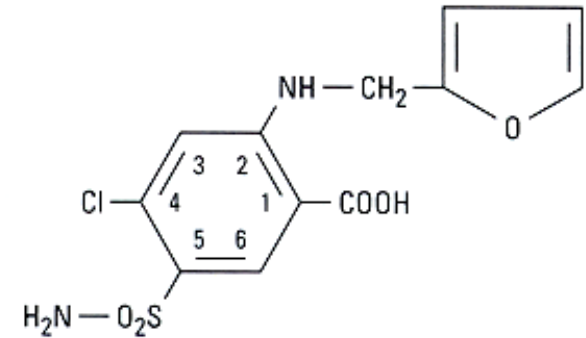
Triamteren (Triamteril)

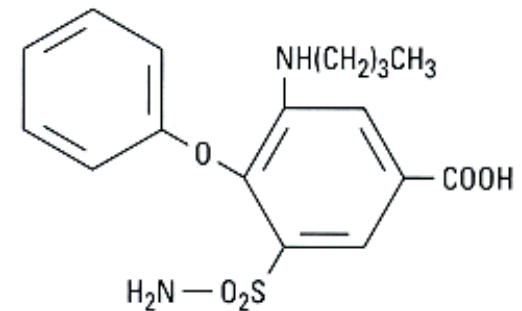

Loop Diüretikleri

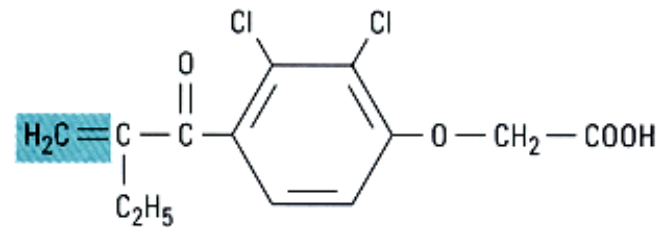
- Furosemid (prototip)
- Bumetanid
- Torsemid
- Etakrinik asid

Furosemide

Bumetanide

Ethacrynic acid

Loop Diüretikleri

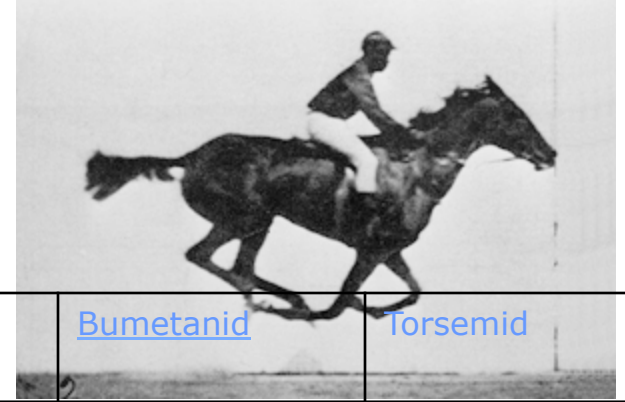
Furosemid

- Etkisinin başlaması:

- p.o: 30 dk
- i.v: 5-15 dk

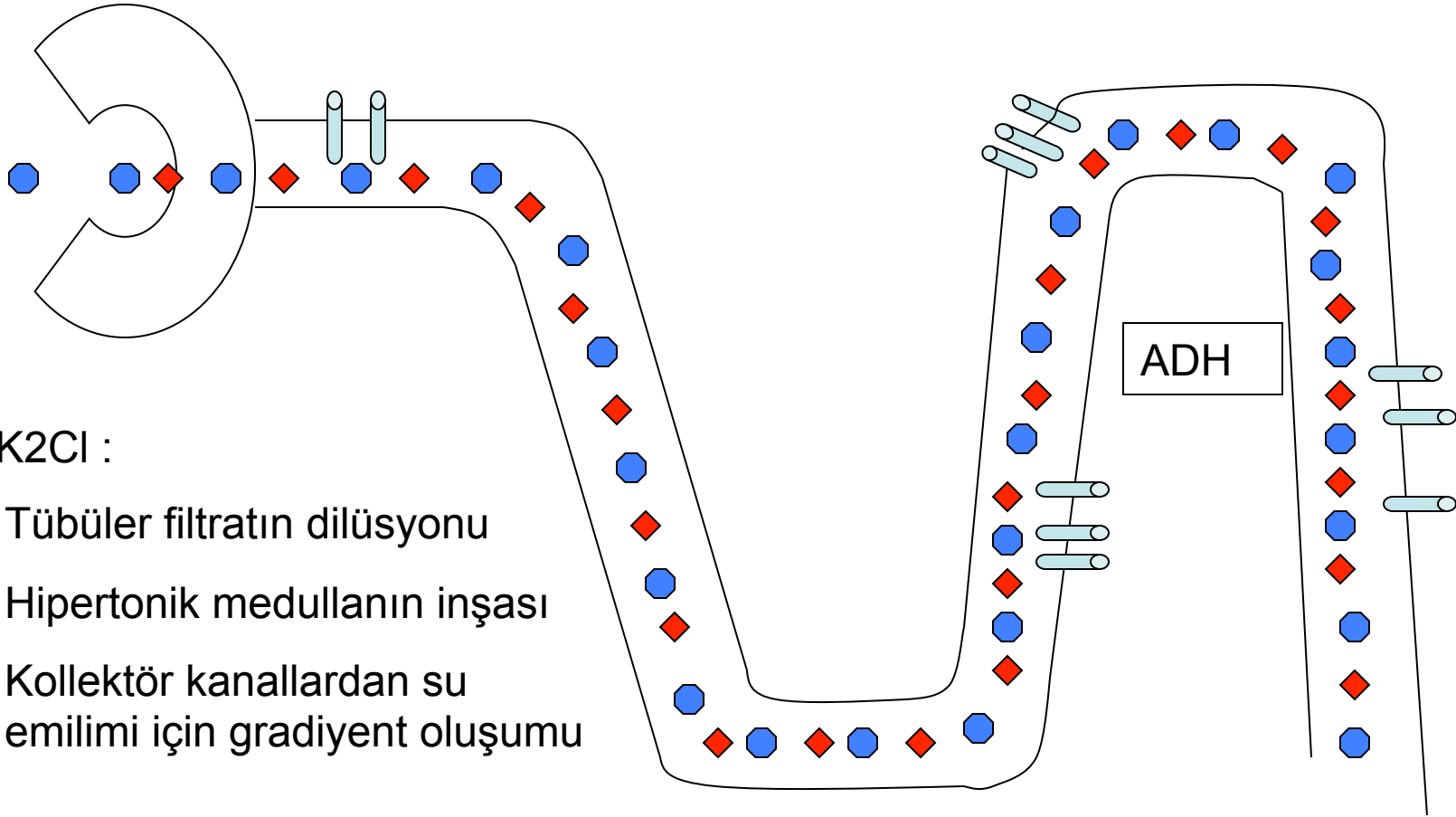
- Etki süresi: 6 saat

	Furosemid	Bumetanid	Torsemid
Siroz	•40 mg	•1 mg	•10 - 20 mg
Kalp Yetersizliği	•40 - 80	•2 - 3	•20 - 50
Nefrotik Sendrom	•120 mg	•3 mg	•50 mg

LASIX = “Lasts Six [Hours]”

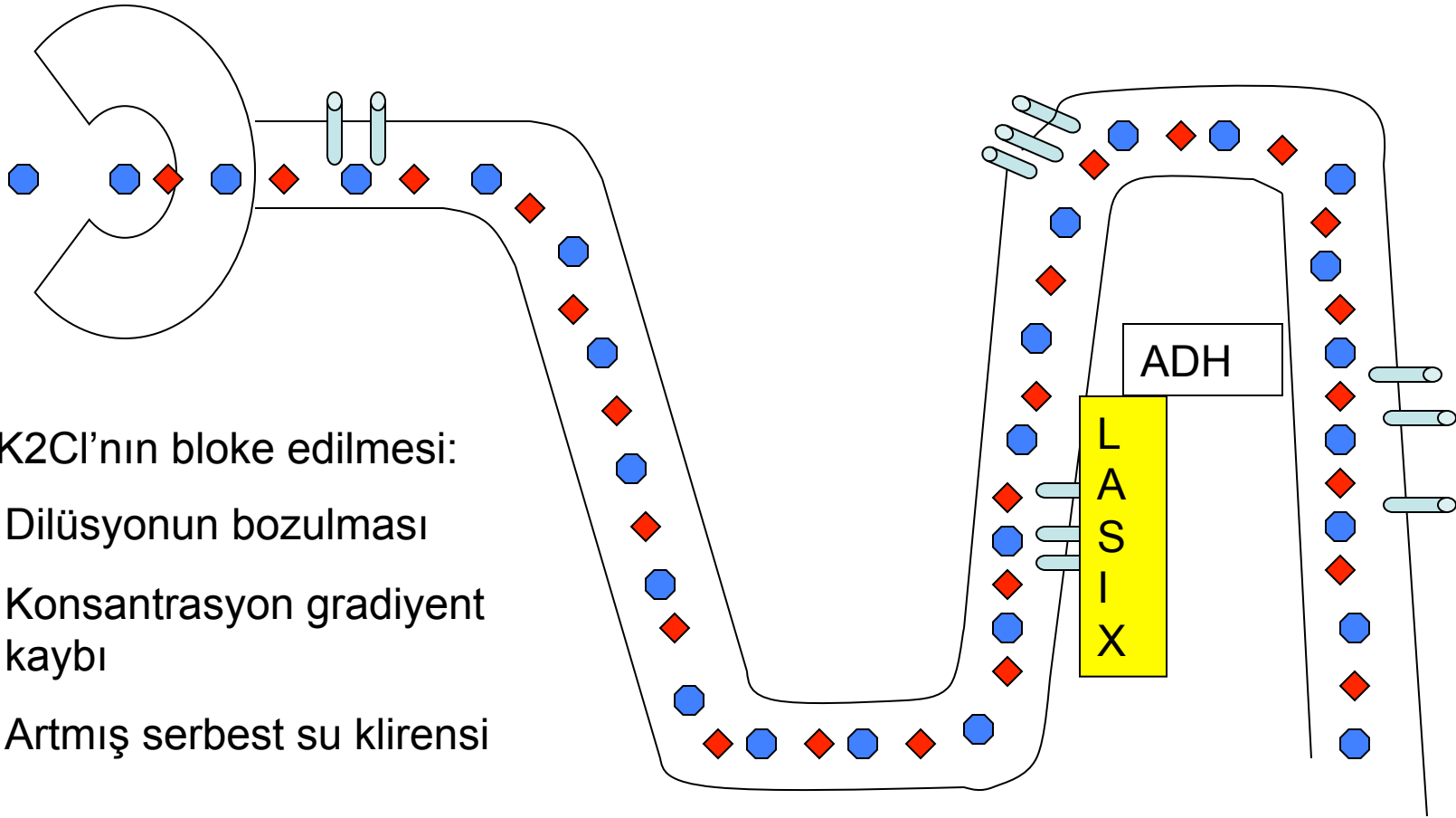
Renal Tuz & Su Regölasyonu

NaK₂Cl :

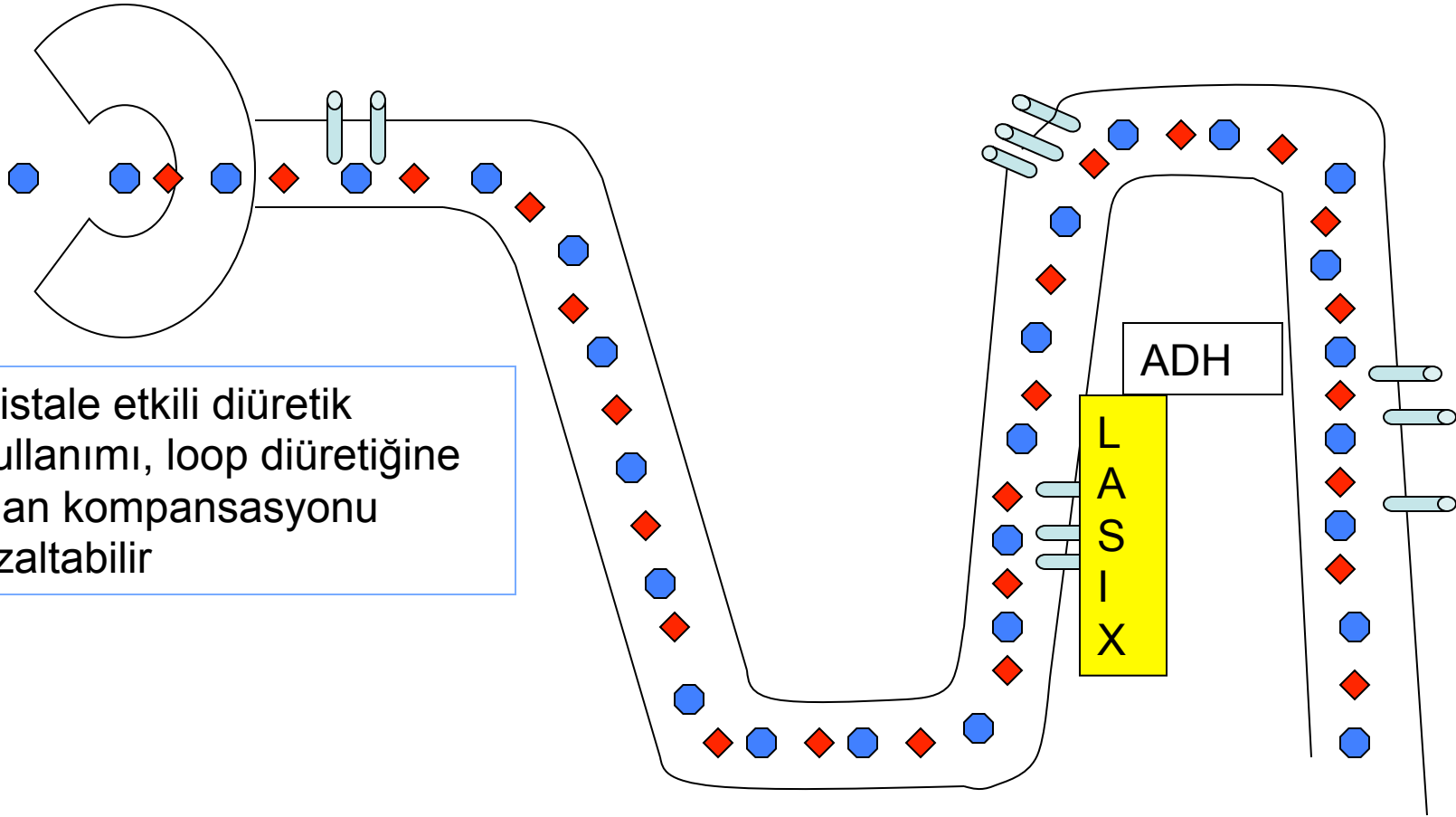
1. Tübüler filtratın dilüsyonu
2. Hipertonik medullanın inşası
3. Kollektör kanallardan su emilimi için gradiyent oluşumu

Loop Diüretikleri

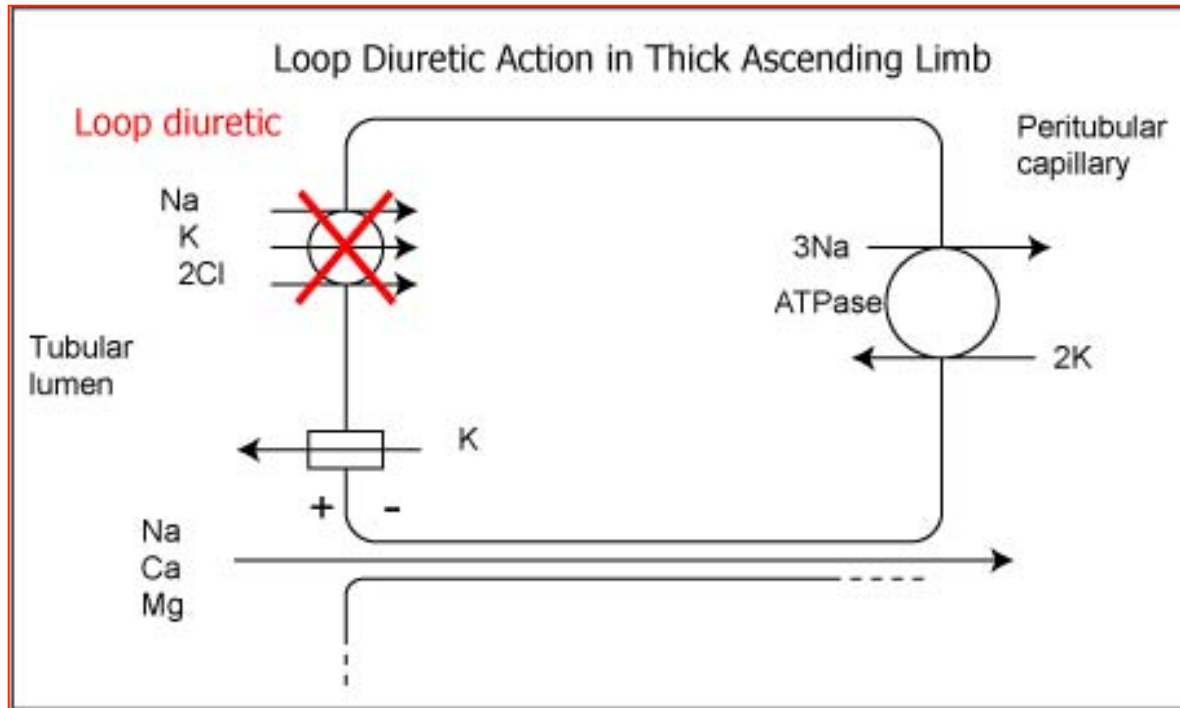
Loop Diüretikleri

“Böbreği kandırmak için böbrek gibi düşünmelisin”

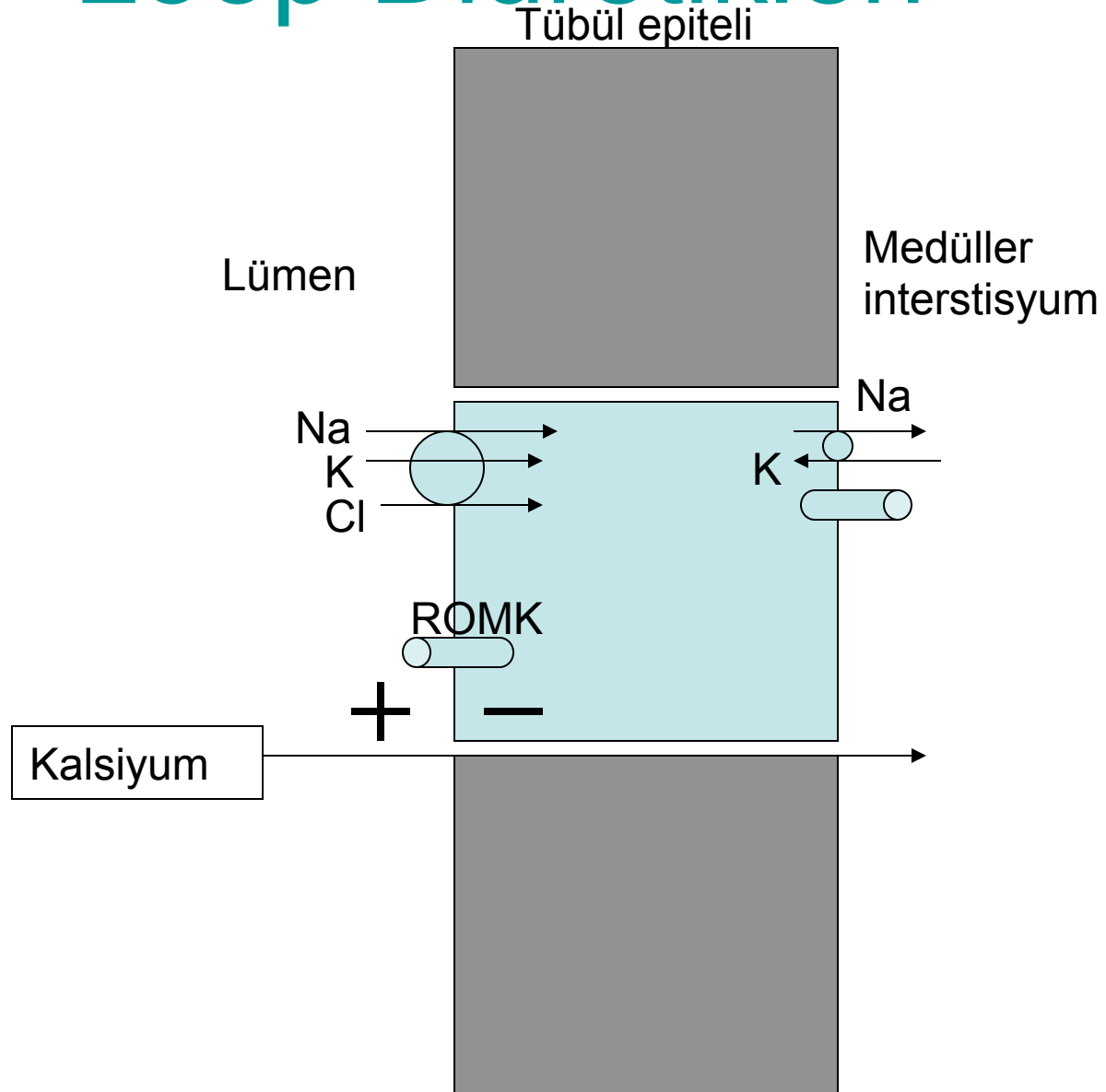

Loop Diüretikleri

Etki bölgesi: Çıkan kalın kulp,
NaK₂Cl pompası

Loop Diüretikleri

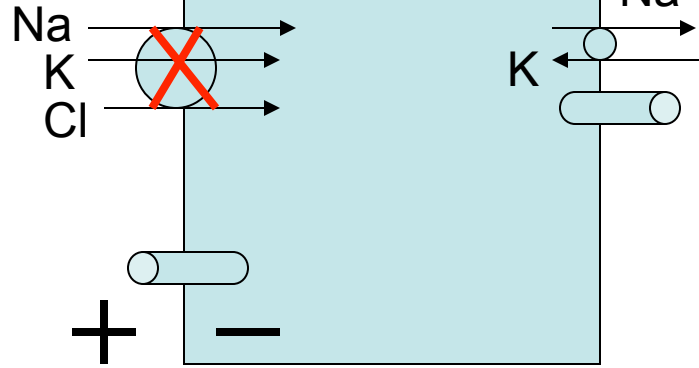
Loop Diüretikleri

Kalsiyum sekresyonunu
artırırlar

Lümen

Tübül epiteli

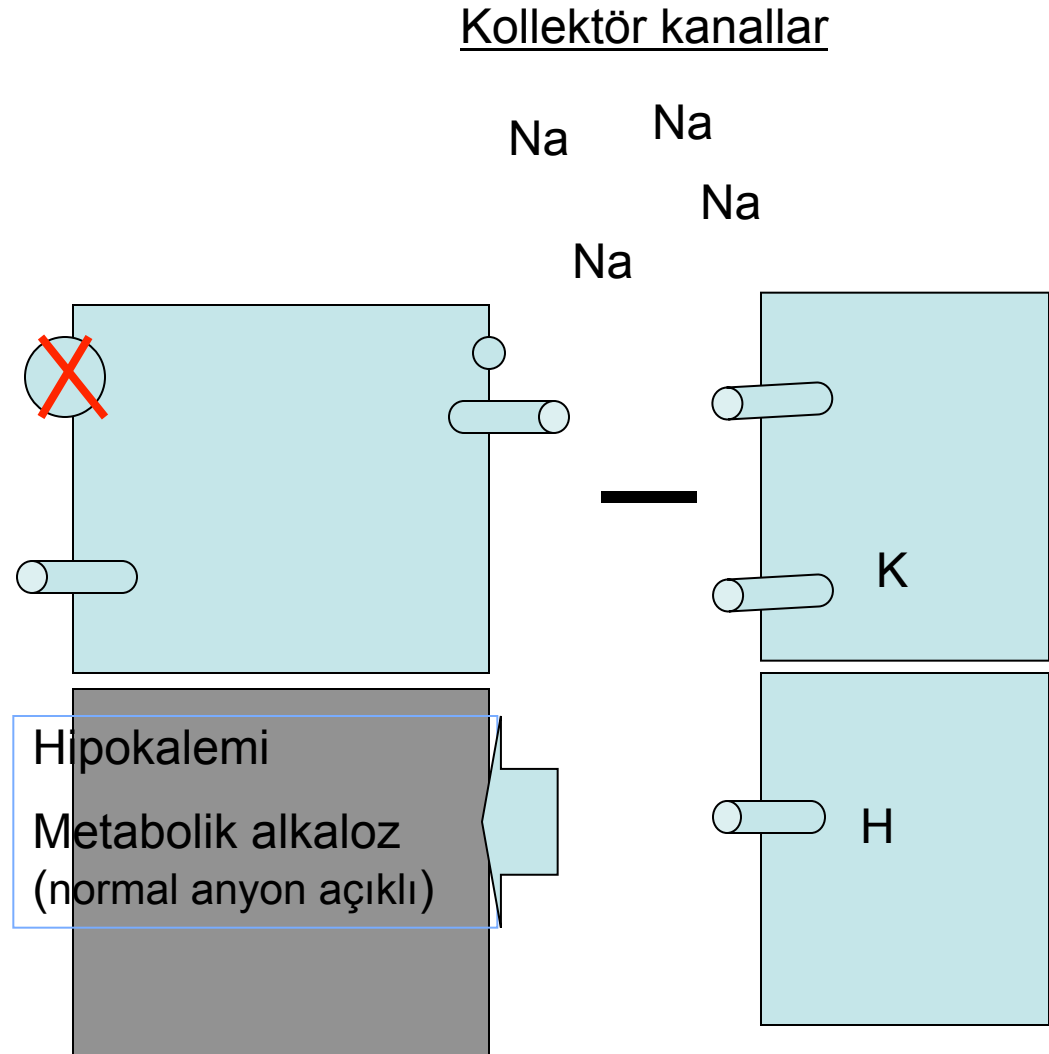
Medüller
interstisyum

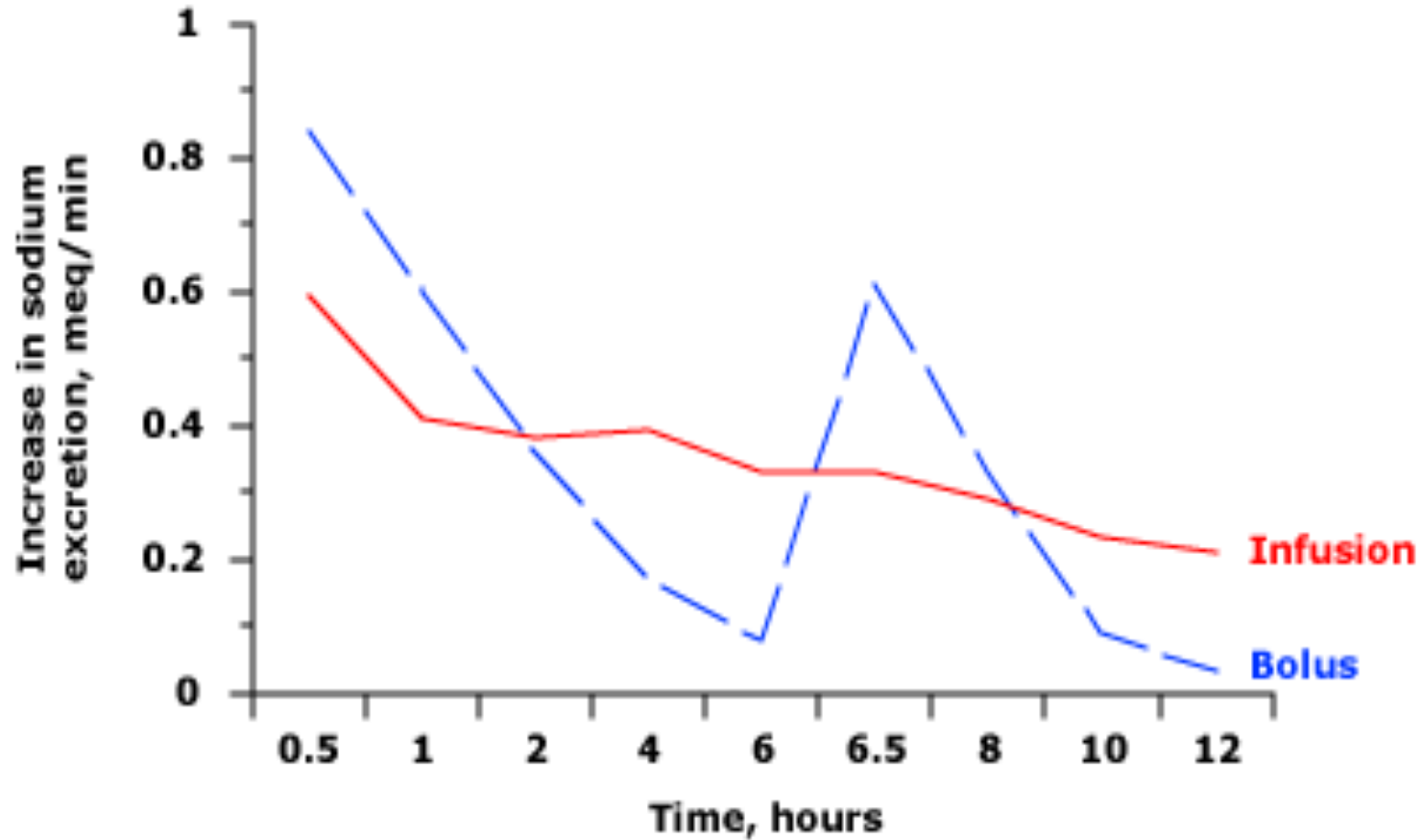
Kalsiyum

Loop Diüretikleri

Loop Diüretikleri

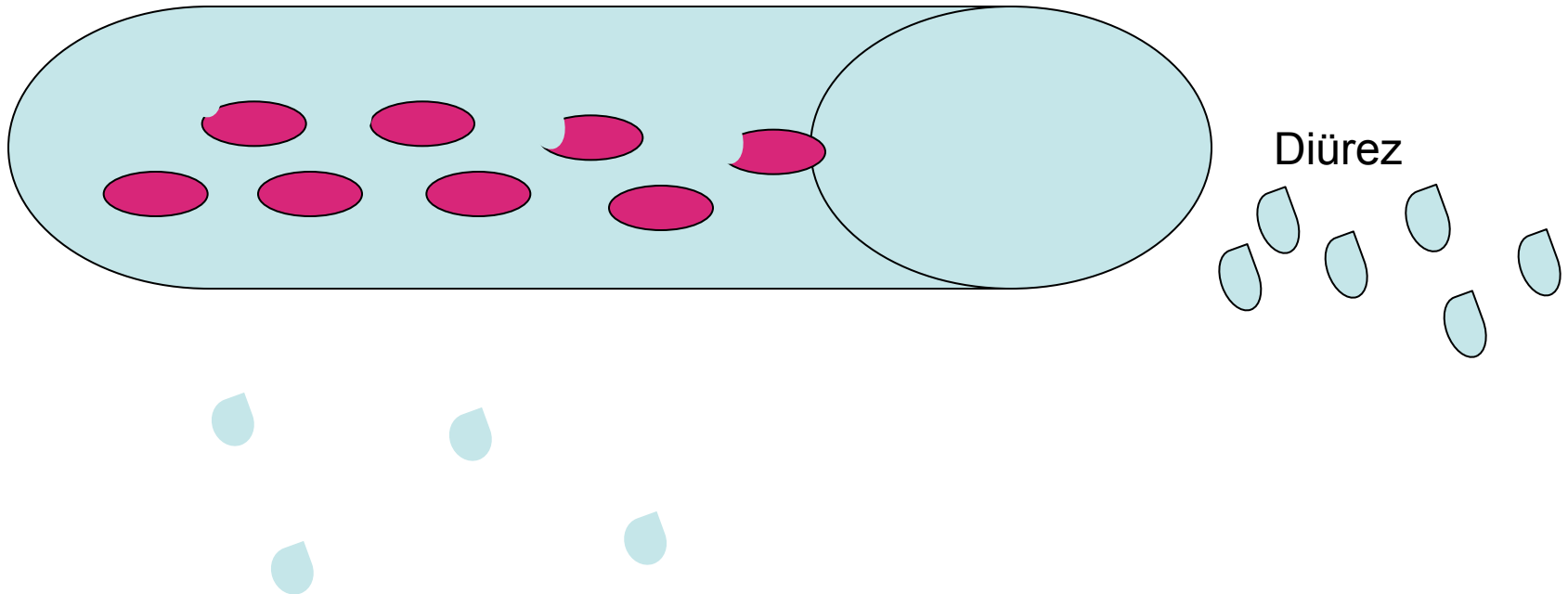
Loop Diüretikleri

- Furosemid **Sevmemiz için 3 önemli sebep!!!**

- – Diürezin çabuk başlaması
  - Akut volüm yüklenmesi için önemli
- – İdrarla kalsiyum atılımını artırması
  - Hiperkalsemi tedavisinde önemli
- – İdrarla potasyum ve hidrojen atılımını artırması
  - Akut hiperkalemi tedavisinde önemli

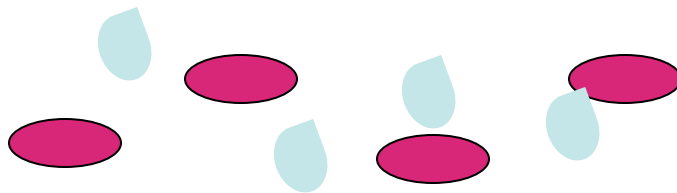
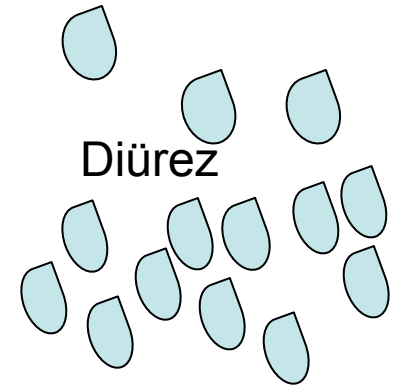
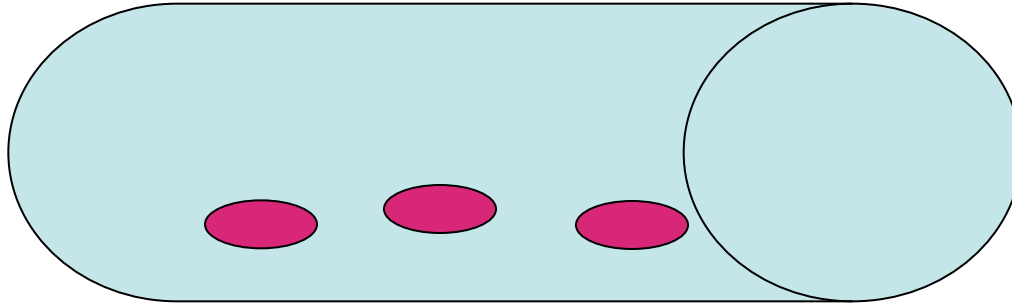
Loop Diüretikleri

- Furosemid **2 kere düşünmemiz için 3 sebep**
  - Fazla diürez volüm depleasyonu ile ABH/hipotansiyon ve KV kollaps yapabilir

Loop Diüretikleri

- Furosemid **2 kere düşünmemiz için 3 sebep**
  - Fazla diürez volüm depleasyonu ile ABH/hipotansiyon ve KV kollaps yapabilir

Loop Diüretikleri

- Furosemid **2 kere düşünmemiz için 3 sebep**
  - Fazla diürez volüm depleasyonu ile ABH/hipotansiyon ve KV kollaps yapabilir
  - – Kalsiyum içeren böbrek taşlarını artırır
  - – Ototoksisite, hipokalemi, hipopotasemi, hipomagnezemi, hiperürisemi ve metabolik alkaloz yapar

Diüretikler

Tiyazid diüretikler

Örnek: Hidroklorotiyazid (HCTZ)

Etkinin başlaması: 2 saat

Etki süresi: 6-12 saat

Maksimum anti-HT etki: 1-3 hafta

GFR < 30ml/dk ise etkileri zayıflar

Hidroklorotiyazid, 2005 yılında “en korkutucu ilaç ismi” olarak seçilmiş

Bendroflumetiazit (Naturetin)

Benziazit (Exna)

Hidroflumetiazit (Diucardin)

Hidroklorotiazit (kombinasyon preparatlarında örn. Aldactazide)

İndapamid (Fludex)

Kinetazon (Hydromox)

Klorotiazit (Diuril)

Klortalidon (Akuadon)

Metiklotiazit (Enduron)

Metolazon (Mykrox)

Politiazit (Renese)

Triklormetiazit (Naqua)

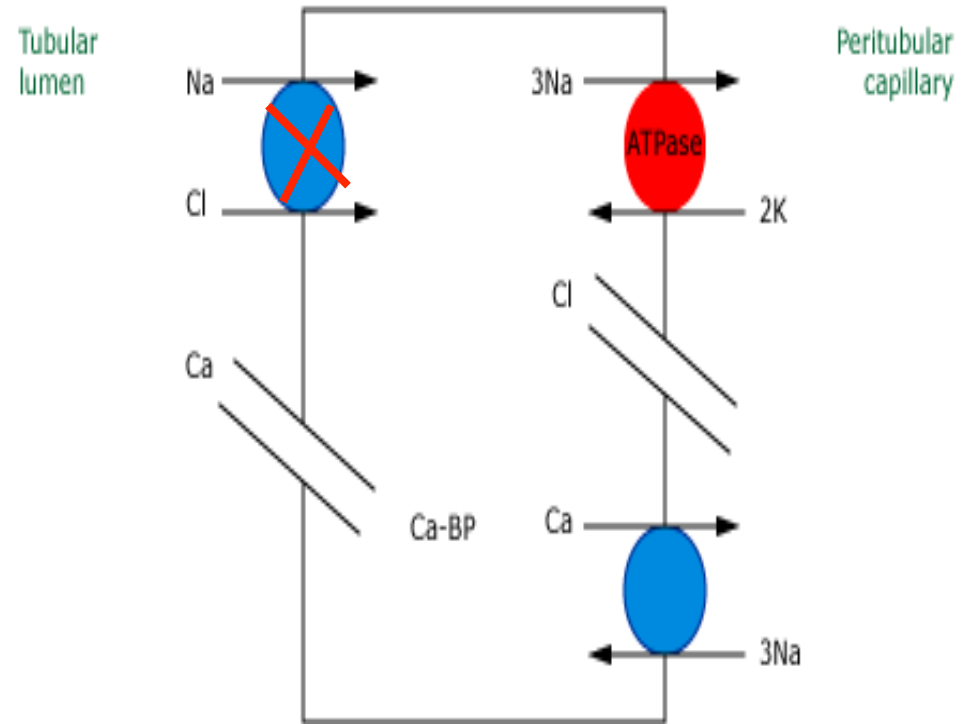
Diüretikler

Tiyazid diüretikler

Örnek: **Hidroklorotiyazid (HCTZ)**

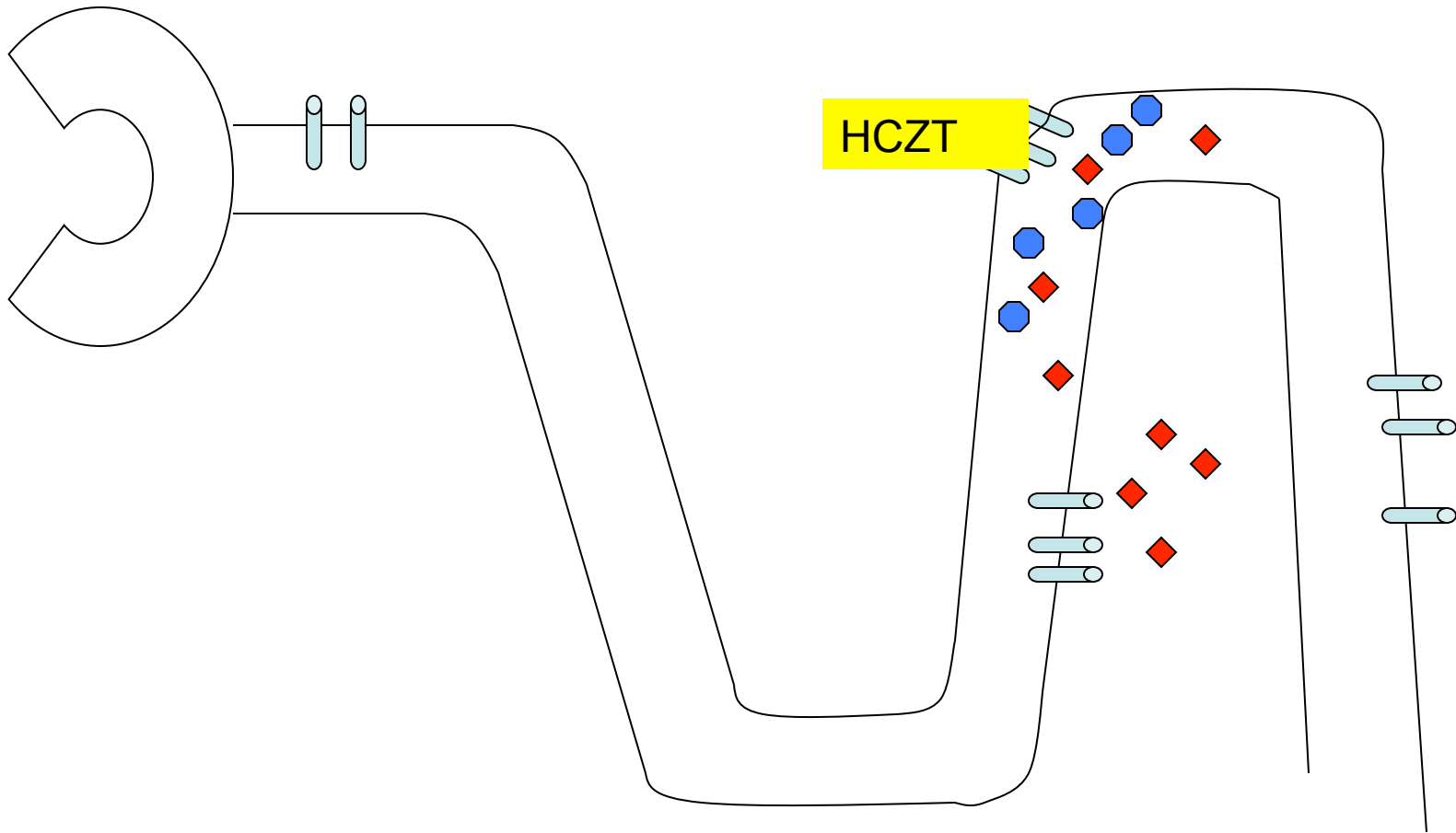
Etki Bölgesi: Distal kıvrımlı tübül

Etki: İdrar dilüsyon yeteneğini bozar ve natriürez sağlar

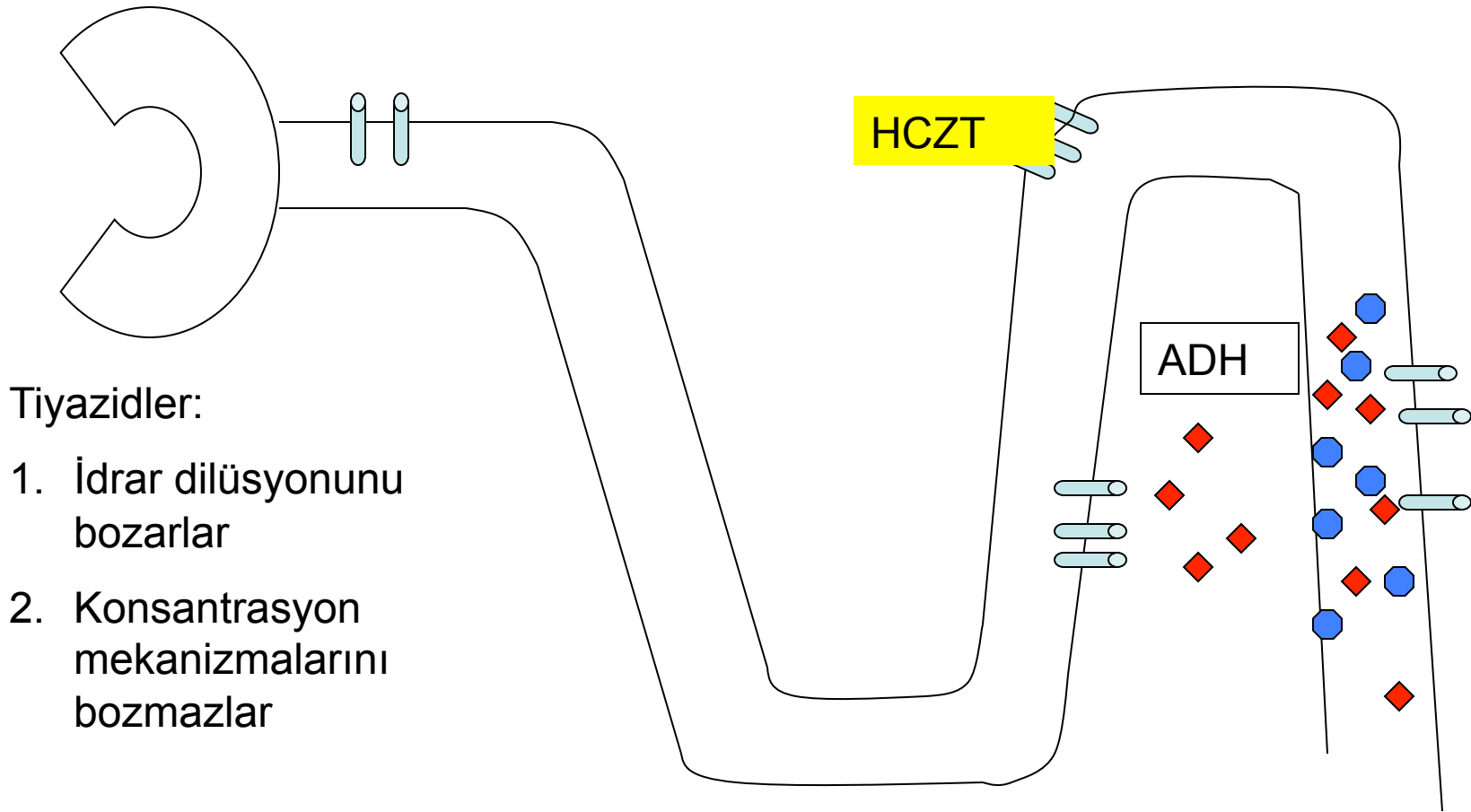

Renal Tuz & Su Regölasyonu

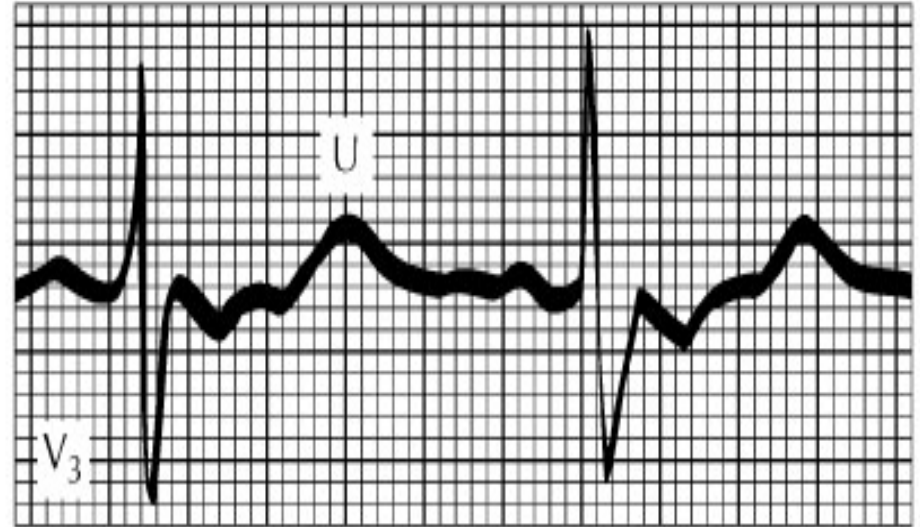
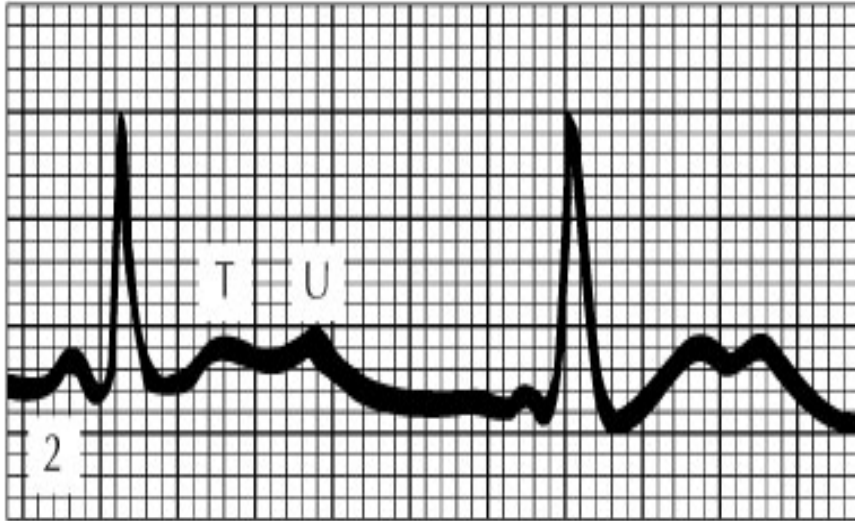

Renal Tuz & Su Reg lasyonu

Diüretikler

Persistan hipokalemiye ne kullanalım?

Potasyum tutucu diüretikler

1. Aldosteron Antagonistleri

Örnek: Spironolakton

Etki bölgesi: Kortikal kollektör kanallar

Etki: Aldosteron reseptörü ile yarış

Maks. etkiye ulaşması 10-48 saat sürebilir

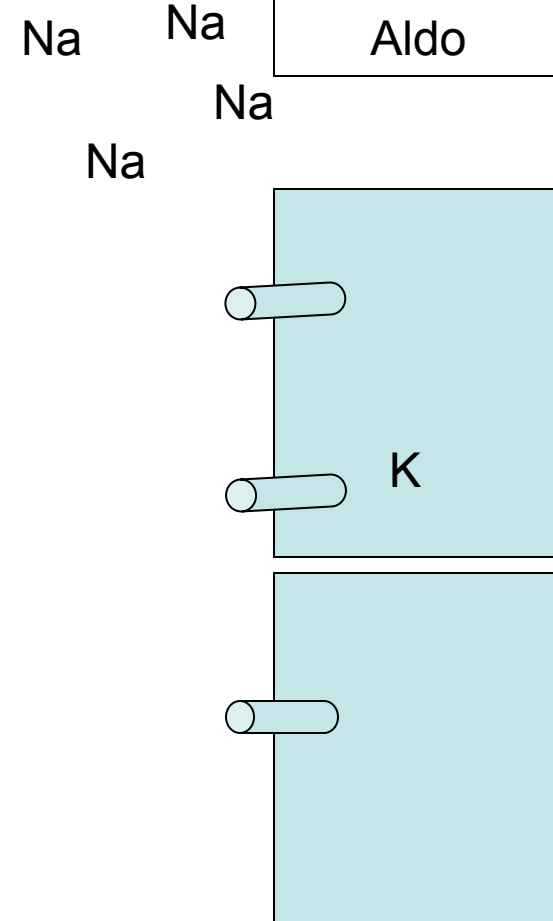
Jinekomasti,
önemli bir yan
etkisidir

Potasyum tutucu diüretikler

- Aldosteron bir mineralokortikoiddir.
  - Tübül epitelinin lüminal tarafındaki Na kanallarının (ENaC) ve bazolateral Na-K pompasının sayısını artırarak Na reabsorbsiyonunu artırır.

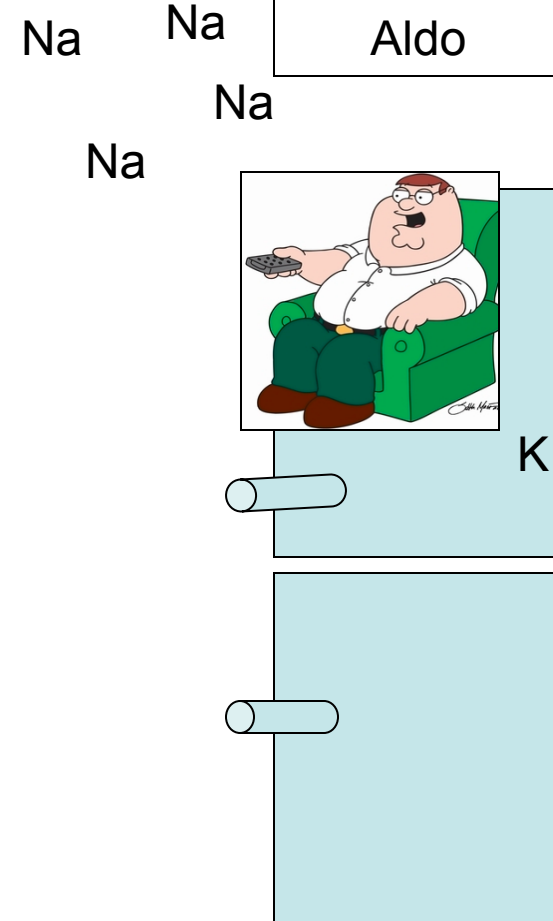
Kollektör kanal

Potasyum tutucu diüretikler

- Aldosteron bir mineralokortikoiddir.
  - Tübül epitelinin lüminal tarafındaki Na kanallarının (ENaC) ve bazolateral Na-K pompasının sayısını artırarak Na reabsorbsiyonunu artırır.
  - Spironolakton aldosteron antagonisti etkisi ile Na Emilimi ve K atılımını azaltır

Kollektör kanal

Potasyum tutucu diüretikler

- Aldosteronun böbrek dışında da etkileri vardır...

Kalpte mineralokortikoid reseptörleri saptanmıştır

Kalp yetersizliğinin derecesine paralel olarak kalpte lokal aldosteron üretimi de artmaktadır

Aldosteron kardiyak fibrozis ve hipertrofiyi artırmaktadır

Aldosteron antagonistleri, kalp yetersizliğinin uzun dönem tedavisinde mortalite azaltıcı etki göstermektedirler

Potasyum tutucu diüretikler

- Zayıf diüretik olmalarına rağmen sirotik hastalarda furosemidden daha güçlü etki gösterirler
  - Hipoalbüminemi ve azalmış tübüler sekresyon furosemidin etkisini zayıflatır
  - Aldosteron antagonistlerinin tübüllerden sekrete edilmelerine gerek yoktur

Potasyum tutucu diüretikler

2. Epitelyal lüminal Na kanalı (ENaC) Blokerleri

Amilorid ve triamterene

Etki Bölgesi: Kortikal kollektör kanallar

Etki: ENaC inhibisyonu

Yarı ömür= 3-5 saat

Amilorid 1967'den beridir
kullanılmaktadır

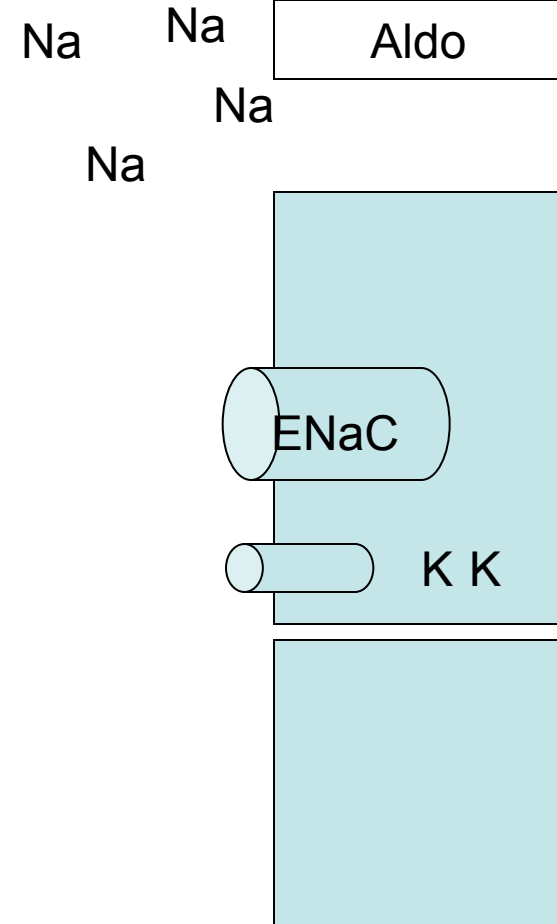
Potasyum tutucu diüretikler

Amilorid ve triamterene direkt olarak ENaC bloke eder

ENaC'in devamlı aktif olduğu Liddle sendromunda ideal tedavi ajanıdır

Lümen-negatifliğini azaltarak K ve H atılımını azaltırlar

Kollektör Kanal

Diüretikler

Grup	Etki bölgesi	Etki	Endik.	Yan etki
Loop Diüretikler	Henl çık. Kolu (NaK ₂ Cl)	Natriürez Dilüsyon ve konsantr. boz.	Akut hipervolemi Ödem ↑Ca/K	Hiponatremi Hipokalemi Met. alkaloz Volum deplesyonu Hiperkalsiüri Hiperürisemi
Tiyazidler	Dist. Kon. Tubul (Na/Cl kotransp.)	Natriürez Dilüsyonun bozulması	HT KKY Nefrojenik DI Ca taşları	Hiponatremi Hipokalemi Met. alkaloz Volum deplesyonu <u>Hipokalsiüri</u> Hiperürisemi Glukoz intoleransı
Potasyum Tutucular	Kortikal koll. kanal	Distal Na emiliminde azalma	Hipokalemi KKY Sirotik asit Liddle Sendromu Dirençli HT	Hiperkalemi Jinekomasti Tüylene Met. asidoz

“Diğer” Diüretikler

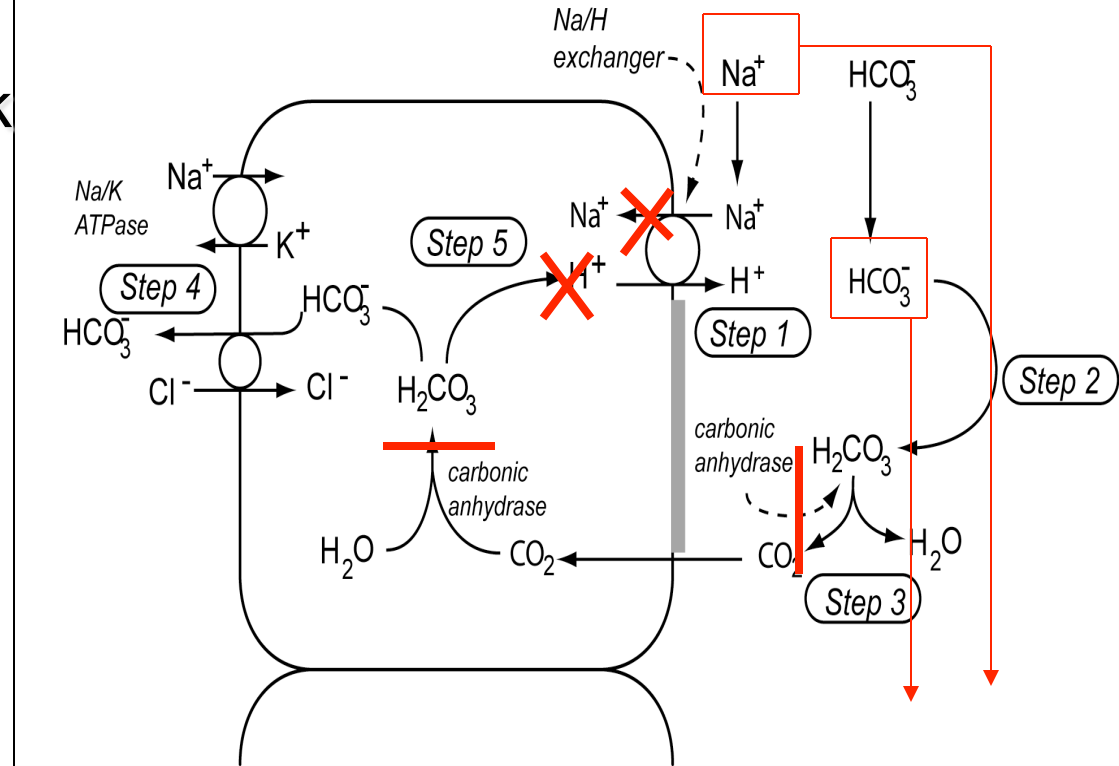
• Karbonik anhidraz inhibitörleri

Örn: Asetazolamid

Basolateral

Proximal tubule

Lumen

Uygulama:

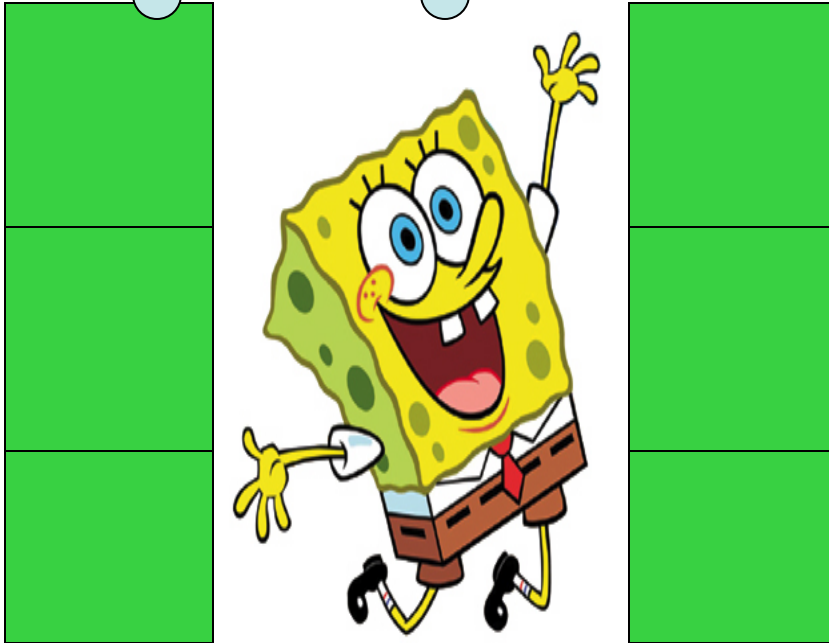
Glokom

Dağ hastalığı profilaksisi

“Diğer” Diüretikler

- Ozmotik Diüretikler

- Örn: Mannitol
- Emilmeyen bir polisakkarittir
- Çoğunlukla su diürezi sağlar

Renal tübül lümenindeki ozmolaliteyi artırarak su emilimini azaltır

İntraoküler ve intrakraniyal basıncın azaltılması

Volüm replasmanı durumları (şok, travma, akut volüm kayıpları)

Hasta idrar çıkartamıyorsa mannitolü de çıkartamayabilir!!!

